

Sulpitius gallus publice vxorē repudiavit
 qz in publicū pdierat discoopto capite. **S**ecū
 dus vocabat **S**erinus sophna. als seuus. hic
 silt vxorē suā repudiavit qz ausa est ludo expe
 ctare ipso ignorante. **T**ertius dicebat metelli
 us h vxorē eo qz vinū bibissz fuste pcussit z in
 teremit nō sic factus **J**ob lz vxorez pessimam
 habuerit arguebat. s. secrete et modeste. **N**az
 cū diceret ad ipsum bñdic. i. maledic deo z mo
 rere. ait quasi vna de stultis mulieribus locu
 ta es **J**ob. ij. **N**ec dixit qz fuit stulta. sed qua
 si vna de stultis loq̄bat. **T**ertio dirigenda est
 mansuete nō tñ tyrannide cū vborū austerita
 tenō cū cordis amaritudine. qz dicit aplus ad
Col. iij. **V**iri diligite vxores vestras. z nolite
 amari esse ad illas. iō formata fuit mulier non
 de capite nec de pede. s. de costa z assumpta d
 latere. in signū qz nec dz esse dña nec ancilla sz
 socia viro. sicut notat mḡ li. ij. sniaz di. xvij
Et sunt vba hugonis li. j. pte. vj. c. xxxv. **C**ū
 facta sit mulier de viro nō de qualibet pte cor
 poris viri. sed de eius latere formata est vt oñ
 deref. qz i cōsoriū creabat dilectōis. ne forte
 si fuisset de capite viri facta viro ad dominati
 onem videretur pferenda. aut si de pedib⁹ ad
 seruitutē subiciēda. qz ḡ viro nec dña nec an
 cilla parabat sed socia. nec de capite. nec d pe
 dib⁹ sed de latere fuerat faciēda vt iuxta se po
 nendā agnosceret quā de suo latere sumptam
 didicisset. hec **H**ugo cū mḡo. **S**ed qz dicit qz
 viro parabat socia hoc vez est añ pctm̄. **S**ed
 post pctm̄ dictū fuit mulieri. **S**ub viri ptate e
 ris z ipe dominabit tui. **S**en. iij. vt iam vir sit
 mulieri dñs qui añ pctm̄ fuit ei socius. dz tam
 vt dictū est vir eam mansuete regere z p cordi
 ter. qz tale regimē cū p cordia placet deo. iuxta
 illud **Ecc. xxv.** **I**n tribus bñplacitū est spiri
 tui meo que sunt pbata corā deo z enumerat
 ea p cordia fratru. amor primoz. vir z mulier
 sibi bñ p sentietes. **Q**uarto vxor diligenda est
 cōplete. **I**ta cōpletionē charitatis z amicitie
 qz dz esse inter viz z vxorem apls mēsurat tri
 pliciter. **P**rimo mō p dilectionē christi ad ec
 clesiam que fuit maxima. **A**lio mō p dilectōz
 viri ad corpus ppum. **T**ertio mō p dilectōz
 ad seipm̄. **D**e primo ad **Eph. v.** **V**iri diligite
 vxores sicut christus dilexit ecclesiam z tradi
 dit seipm̄ p ea. **D**e scdo. **V**iri dñt diligere vx
 ores sicut corpora ppa. **D**e tertio. **A**nsq̄sqz
 diligat vxorē suā sicut seipm̄. **I**ta dilexit vx
 orē suā quidā romanus vt potius mori vellz q̄
 eā mori pmitteret. **D**e quo refert **V**alerius li.
 iij. c. v. dicens. **G**ratius romanus duos appre
 hēdit **A**ngues. s. masculū z feminā. certificat⁹
 fuit p aruspice qz dimisso masculo vxor sua ce
 leriter moreret. dimissa vō femina ipemet mo
 reretur. ille statiz feminā dimitti iussit. sustinu

itqz ibi in cōspectu serpētis seipm̄ interitu ser
 pētis occidi. **E**t merito sunt vxores diligende
 ppter tria. qz sunt grate in cōuiuēdo. condolē
 do z cōmoriēdo. **G**rate in conuiuēdo. sicut re
 fert **V**alerius vbi s. d. regina vxore **B**etria
 dis qz intantuz effusis charitatis habenis viz
 amauit qz tonsis capillis habitu virili assum
 pto equis z armis se assuefecit vt virū fugien
 tē continue p terras extraneas seq̄retur. **S**ūt
 scdo grate z pie in condolēdo. sicut ibidē nar
 rat **V**alerius qz lacedoniū a sportanis esset ca
 pti z ad decollādum in carcere referuati cōiug
 es eorum allocutire viros pterritos intraue
 rūt carceres impetrato a custodibus aditu cō
 mutataqz veste p simulatōnē doloꝝ. velat ca
 pitibus eos abire passi sunt z ita ipi liberabāf
 z ipe saluabāf. **T**ertio sunt grate in cōmoriē
 do. **N**arrat **H**iero. cōtra **J**ouinia nū li. j. **I**n
 di necnō pene om̄s barbari vxores plurimas
 habēt. apud indos lex est vt vxor charissima
 cū marito defuncto cremet. nā iuxta cadauer
 vxor accubat amplectēs illud z deosculans et
 suppositos ignes pudicitie laudē contemnens
Idcirco vnusquisqz vxorē suā discrete eligat.
 mansuete regat. secrete corrigat z complete di
 ligat vt cū ea penas eternas euadat. z cenā ce
 lestis beatitudinis feliciter apprehēdat.

De eadem. Sermo tertius.

Homo quidaz fe
 cit cenā magnā z vocauit multos z
 misit suum suū hora cene dicē inui
 tatis vt venirent qz parata sunt omnia. **L**uce
 xiiij. **C**onsuetudo ē dominoꝝ magnozū mun
 di z principum z reguz interdum suis subditis
 facē conuiuuiuz vt eos faciant beniuolos ad s
 uiendū sibi. sicut legitur figura **S**en. xl. d. pha
 raone rege egypti qui in die natiuitatis sue fe
 cit conuiuuium pueris suis. i. suis suis. z hoc ē
 qz dicit tertus bibliē. **E**xinde dies tertius na
 talicius **P**haraonis erat qz fecit grande cōiui
 uium pueris suis. sicut etiam legitur **M**arci
 vj. d. **H**erode antipa. qui etiam talē consuetu
 dinē suauit quia de ipo dicit. **C**ū dies optu
 nus accidisset **H**erodes in natali suo cenam fe
 cit principibus z tribunis z p̄mis galilee. **S**z
 notabile ē valde qz in cōuiuio **P**haraonis oc
 cidit pistoz. z in cena **H**erodis **J**ohannes ba
 ptista. quia dicit **S**en. xl. in fi. qz in tali conui
 uio pharao recordat⁹ pincerne z pistozis vnū
 restituit in locū suum pristinu. s. pincernā vt
 ei poculū ministraret. **A**lterum vō in patibu
 lo vt coniectozis. s. **J**oseph veritas pbaretur
De herode dñ **M**arci. vj. vbi s. qz misso spi
 culatoꝝ pcepit amputare caput eius z ferre i
 disco. **M**oraliter p hos duos reges dyabol⁹
 significatur ratione interpretationis. **N**ā pha
 ra

Dñica secūda post trinita.

rao interpretatur nudauit virum et significat antiquū serpentē qui **A**dā virū in statu innocentie nudauit et spoliavit virtutibus sibi a dō dat: vt di. beatus **A**ug. et allegat a magistro li. ij. sniarum. di. xxix. Princeps vitiorum cū vidit adam d' limo terre formatū ad imaginē dei factū pudicitia armatum. temperantia cōpositū. charitate splendidū. primos parentes illis donis ac tantis bonis expoliavit pariterque peremit. **S**ed herodes interpretatur pellibus glorians et significat iterū malignū spiritum q̄ gloriā in pellibus. i. reprobis et damnatis q̄ significant p̄ pelles **A**bachuc. iij. Turbabitur pelles terre madian. i. igni damnabuntur **I**ste inq̄ rex egypti. id est inferni fecit hic conuiuū famulis suis vt sibi eo fidelius famulentur et in inferno facit eis cenam et in vtrisque taz p̄senti conuiuio q̄ in futuro dat eis ferculorū multitudinē. et in his conuiujs occidit eos hic spiritualit̄ et ibi eternaliter. qz d̄r in ps̄. xlviij. Quasi oues in inferno positi sunt. s. post mortem culpe et mors. s. gehēne depascet eos. i. affliget eos et ruminabit sicut vermes corrodūt cadauer in sepulchro. **D**e cena quā ibi suis fecit vicz in inferno q̄tū ad sensum allegoricū possunt exponi verba p̄ntis euangelij allegata que prius in **S**imone. s. ad sensus anagogicū sunt de cena celesti breuiter et cursim explanata. **A**d sensum autē allegoricū in verbis thematicis tria tanguntur. primo conuiuorū magnitudo. ibi. homo quidam fecit. sc̄do inuitatorū multitudo. ibi. et vocauit multos. tertio suoz sollicitudo. ibi. et misit suū suū **C**irca hoc ē notandum homo iste allegorice significat dyabolum qui **B**ath. xij. dicit̄. inimicus homo q̄ sup̄eminauit zizaniā peccatorū in agrū huius mundi. et dicitur quidam. i. singularis hō. **P**rimo p̄pter malicie multiplicatē. sicut em̄ x̄ps d̄r q̄dā hō p̄pter pcti imunitatē. i. in illō. s. petri. ij. **Q**ui peccatū nō fecit. ita et dyabolus dicit̄ ecōtrario quidā p̄pter pcti multiplicatē qz dicit **B**iony. de diu. no. c. iij. **D**is malicia et omnis immundicia a dyabolo exercitata est intellige hoc indirecte et occasionalit̄. qz ipse instigauit et induxit **A**dā p̄rem nostrū ad peccādū ex cuius pctō p̄secuta est in toto genere humano quedā p̄ntas ad peccandū. **S**i autē itelligat hoc directe et effectualit̄ tunc dyabolus nō est cā ois pcti nec ois malicia ab eo excitat̄ qz dicit **O**rige. **E**tia si dyabolus nō esset homines appetitū haberent cibi et venercorū circa q̄ inordinatio multa cōtingit. **N**ō etiā di. **A**ug. de ecclesiasticis dogmatibus. **N**ō om̄s cogitationes male excitant̄ a dyabolo. **S**c̄do d̄r quidam p̄pter nature subtilitatē. adeo em̄ subtilis est demon in sua natura qz p̄cellit oēs homines mortales. **I**deo di. magr li. ij. di. vij. **N**am li-

cet mali angeli ita p̄ malitiā sunt obstinati viuaci tñ sensu. i. sinderesi vel subtilitate ingenij nō penitus priuati sunt. **E**t allegat magr ad p̄bationē sui dicti **I**si. de sum. bo. li. j. c. ix. **T**riplici inq̄t acumine scientie vigēt demones scz subtilitate nature. **G**lo. quo ad sciētā innatā **E**xperientia tpm. s. acquisita scia. et reuelatōne supnoꝝ spiritū. i. angeloz. **T**ertio d̄r quidā p̄pter nature p̄tatem. **N**ā nō est p̄tās sup terram que comparat̄ ei qui factus est vt nullū timeret **J**ob. xij. **D**yabolus hāc p̄tatez habuit an passionē x̄pi que modo ē ablata ei. **J**ō diē magister li. iij. di. xix. **L**icet nos temptet post x̄pi mortem quibus modis an̄ temptabat non tamen vincere pōt sicut an̄ vincebat. **E**t declarat hoc in petro. **N**am petrus qui an̄ mortem x̄pi voce ancille territus negauit. post mortem an̄ reges et p̄sides ductus non cessit. **Q**uāz qz fortior. i. x̄ps veniēs in domū forti. i. in corda nostra vbi dyabolus hitabat alligauit fortem. i. a seductione compescuit fidelij vt temptatōnē q̄ ei adhuc p̄mittit̄ nō sequat̄ seductō. **H**ec ille. **I**ste iḡt dyabolus ad similitudinē cuiusdam hoīs fecit suis famulis duplicem cenam. vnā in mundo furioso aliā in inferno furioso. **P**rima cena quā fecit in mundo furioso figurata est. ij. **R**eg. xij. vbi legitur qz **A**bsalō fecit conuiuium quasi regis conuiuū. **A**bsalō interpretatur quasi patris mei amaritudo. **E**t figurat dyabolum qui q̄tū in eo est patre suum deū omnipotētē amaricare nitit̄. p̄ peccatū. **I**ste fecit conuiuū regis qz ipse est rex sup omnes filios supbie **J**ob. xij. **I**n quo quidem conuiuio apposuit suis cōuiuis multa fercula ex quo multos vocauit. **P**rimo q̄dem dati isto conuiuio suo pauones supbie. **D**icit em̄ **A**ug. xxj. li. d. ci. dei. c. j. qz caro pauonis bñ decocta iterū deuenit cruda sicut ipse expertus est post anni spatij iā transactū. **S**ic supbia quānticūqz vincat̄ semp crudescit et recrudescit. qz nūc supbim⁹ d̄ naturalibus bonis vt sanitate pulcritudine et uaturali industria. nunc de fortuitis bonis vt d̄ vitijs honoribus et h̄mōi. nunc qz de spiritualibus bonis vt castitate. humilitate. et moꝝ honestate. ceteris virtutib⁹ quas a nobis h̄re nō possumus sed a solo deo. **I**deo di. **A**ug. d̄ natura et gratia. cetera vitia in malefactis. valēt supbia etiā in rectefactis est cauenda. **S**c̄do dat in isto conuiuio pdices auaricie vel iniusticie. **P**erdix em̄ vt dicit **A**mbro. in lib. exameron. cum oua sua perdiderit. oua alterius perdicis furatur atqz capit. **S**ed puli p̄creati ad vocē matris relinquunt falsā nutricem et sequuntur matrem. **I**ta mali domini cum bona sua male pdiderint p̄ inuitiles exp̄sas et consumptiones. bona pauperuz auferūt per iniustas extorsiones et exactiōes et cū iam

deficiunt bona pauperū attēptat ⁊ rape bona clericorū. Sicut legif de quodā tyranno q̄ dñi diu paupes suos p̄ iniustas exactiones oppres- sisset quadam nocte sibi in somnis videbatur q̄ comederet brachiū sinistrū pueri quem vir- ginis imago tenebat sup altari. Cūq̄ pre fa- mis angustia brachiū dextrū comedere attem- ptaret. puer eleuata manu pussit eū ⁊ occidit an altare. Et cū ex illo cāu euigilasset ⁊ sōniuz vxori ⁊ familie enarrassent subito expirauit. Quid p̄ manū sinistrā pueri nisi paupes s̄bdi- ti q̄z s̄bam rapiūt dñi terreni ⁊ inutilit̄ consu- munt. Et vniciq̄z tali di. Sap. Qui aufert in sudore. s. acq̄sitū panē quasi q̄ occidit primuz suū. Eccl. xxiii. Sed quid p̄ manū dexteraz pueri nisi sacerdotes ⁊ clerici q̄ dñt esse immu- nes ab omni exactione seculari. vt p̄bať. xliij q. vi. c. Cōuenio: ⁊ s. q̄uis. C. de sacrosan. ec- cle. Ad instructōes. ⁊ l. placz. xj. q. j. Si tribu- tū. xvj. q. j. in canonib⁹. extra de cē. ⁊ exact. c. j. C. d. epi. ⁊ de. l. de his. ff. de publicanis. Im- peratores. S̄z tñ hos canones ⁊ leges sanctas q̄dā dñi ⁊ psules ciuitatū ⁊ rectores ⁊ alij qui p̄tatem h̄re vident nō curāt nec aduertūt. S̄z tot onera ecclesijs ⁊ clericis ip̄oz imponūt vt deterioris conditiōis factū sub ip̄is sacerdoti- um videat̄ q̄ sub Pharaone fuerit q̄ legis di- uine noticiā nō habebat ⁊ tñ omnib⁹ alijs fut- tū subiecti sacerdotes ⁊ eoz possessiones ip̄- stina libertate dimisit ⁊ de publico eis alimo- nias ministravit vt Gen. xlviij. vt ex d. re. eccl. nō min⁹. S̄z ibidē sub anathemati districtio- ne sacrum cōciliū lateranense fieri p̄hibet. ⁊ si talia de cetero cōmiserit ⁊ cōmoniti desistē no- luerint tam ip̄i q̄z fautores eozuz excommuni- cationi se nouerint subiacere. nec communiōi reddant̄ donec satisfactionem fecerint compe- tentem. Et nota q̄ etiā ciues et mercatores ad instar pdicis iniuste furant̄ alioz bona. quia q̄cqd̄ iniuste est acq̄situm totū est furtū. Vide- mus em̄ tā de ciuib⁹ q̄z de mercatorib⁹ q̄z eti- am interdū de nobilib⁹ q̄z per viam vsure vt etiā aliā cōuentiōē iniustas emūt terras red- ditus. ⁊ maneries que aliquando pcurauerūt ⁊ occupant ad tempus. Sed certe post mortē suam omnia ab eis ⁊ heredibus eozū recedūt vt frequenter. qz dicit metrista. de male acqui- sitis vix gaudet tertius heres. Et tunc verifi- catur illud Hier. xvij. Perdix fouet que non peperit. fecit diuitias. ⁊ nō in iudicio. Tertio dat eis dyabolus in suo iuuio qd̄ h̄ in mūdo fecit columbas luxurie. Nam columbe multū venerijs vacant. Ideo s̄m Ili. Columba dici- tur quasi colens lumbos. Dicit ei Arist. q̄ co- lumba est auis voluptuosa ⁊ ouat omni tpe et faciunt pullos cum fuerit eoz mansio calida ⁊ fuerit eoz cibus paratus. sic etiam heu multi

vacant luxurie ⁊ faciunt fructus pessimos vel luxurie naturalis que commixtiōe vtriusq̄ se- xus pficitur. vel luxurie innaturalis que abs- q̄ femineo tactu pficitur que in sacra scriptu- ra immunditia nominatur. Ad Gall. v. Ma- nifesta sunt opa carnis que sunt immundicia. fornicatio. Glo. q̄tū ad vitia cōtra naturā. vt luxuria spiritualis que solo animo concipitur de qua dominus i euangelio ait. Qui viderit mulierem ad concupiscendum eaz iam mecha- tus est eā in corde suo Barhei. v. vbi mecha- tus est idem quod fornicatus. Nechus eniz est idē qd̄ fornicans cū meretrice. vel adulter. mechia em̄ est adulterium. De hac spirituali fornicatione dicit Basilius cesariensis ep̄us. Mulierē nō noui ⁊ tñ non sum virgo. Quod ideo s̄m Iohem cassianū dicit. qz licet integri- tatem corpori seruauerit p̄ cogitationes tamē animū allicientes q̄nq̄ pdidit integritatē mē- tis. Quarto dat eis de apris iracundie. Nam aper est animal seuū ⁊ tante feritatis s̄m Qui- cen. q̄ etiam mortem paruipendens cōtra ve- natores ferro in trepide se infigit. Et etiā tam transfixus contra sibi insistentez vires recollig- git ⁊ nimia audacia mortē non timens contra hostis venabulū se opponit. Sic iracund⁹ hō vt vindictam de inimicis reponet ex ip̄a ira p̄ iculum mortis paruipendens etiam in tela fer- rea se immittit intrepidus nec vulneratus re- fugit. S̄z maiori furore in suos vulnerato res insurgit. Ideo dicit Job. v. Virum stultum interficit iracundia. Quinto dat seu anteponeit de ceruis gule. nam cerui vt dicit Plinius in specul. natu. auide pabula petunt ⁊ cuz nimis se pingues sentiunt latebras petunt. Sic gu- losi in sumendis cibis sunt auidi. quod est cō- tra illud Sapientis Noli auidus esse in omni epulatione nec te effundas sup omnem escam Eccl. xxxvij. Et tales gulosi latebras querūt tabernarum in quibus seruiūt dyabolo die ac nocte cum deberent christo dominicis diebus deseruire et eius mandatis obedire que de cō- temptunt ppter gulam. Dicit enim Berma- nus de soldis. Quādo aliquis inordinate gu- le vel concupiscentie inheret tanq̄ vltimo fini- ta q̄ talis quasi deum contemnens parat̄ sit dei precepta et ecclesie transgredi vt delectati- ones gule assequatur. et talis grauiter peccat. Sexto apponit dyabolus suis conuiuis fercu- lum de vsis inuidie. Nam s̄m naturales idif- ferent̄ vsus comedit mel vt carnes. Et dicit Arist. li. vj. aialiū. q̄ p̄p magnā fortitudinez comedūt carnē. S̄z mel comedūt p̄p dulcedi- nez. Et intñ diligūt mel q̄ ē arbores ascēdūt ⁊ p̄p dulcedinē mellis aliqñ vsus cadit ⁊ se p̄stringit. Sic inuidia ad instar vsi comedit car- nes cuz facit detractiones ⁊ libenter audit de-

multi sunt consentiunt et damnantur ex hoc pe-
ne tue aggrauantur. quia non minus ardebunt. sed
magis ut dicit Augustinus. i. q. j. multi. Quia om-
nis damnatus est una tecta in igne infernali. et
quanto plures ibi erunt tanto magis penas su-
stinebunt. propter quod diues ille in inferno pe-
tuit ne fratres sui veniret in locum tormentorum:
quia sciebat ex aduentu eorum penas suas au-
gumentari. Et quia fideles christiani fortes in fi-
de nolunt dyabolo consentire et ad eum venire
quare optat ut saltim veniat ad eum venire
interpretatur populus iniquus vel inutilis et si-
gnificat omnes superbos auaros et luxuriosos qui
sunt populus iniquus et inutilis et hi veniunt
quia se a cena dei excusando excusauerunt. **S**e-
cundo cenam parauit dominus famulis suis in infer-
no erumoso. de qua potest hoc verbum intelli-
gi fecit cenam magnam. **U**bi nota hec cena di-
citur magna propter multa. **P**rimo propter loci
oportunitatem. et iste locus est infernus qui val-
de congruus et oportunus est pro illa cena. quia di-
cit Augustinus. li. xij. super Genesim. declarans quod infer-
nus sit sub terris. **I**deo inquit sub terris cre-
datur inferi. quia congruenter pro illas corpora-
lium similitudines rerum sic demonstrant: ut
quod defunctorum corpora inferi digne carnis amo-
re peccauerunt. hoc illis pro illas corporalium re-
rum similitudines exhibeatur quod ipsi carni mor-
tue solet exhiberi ut sub terra recodant. **S**ecundo
ista cena miserabilis dicitur magna propter tem-
poris congruitatem videlicet quando ad hanc cenam
damnati veniunt. **E**t est duplex. scilicet speciale et genera-
le. **T**empus congruum speciale est quando ani-
ma damnandi exit a corpore tunc statim ad hanc
cenam conducitur. sicut ponit **B**enedictus pa-
pa in quadam extrauagante. diffinimus inquit
in communem deordinationem anime descende-
ntium in actuali mortali peccato mox post mor-
tem ad inferna descendunt. ubi penis infernali-
bus cruciantur. **T**empus generale congruum
erit post diem iudicii. **M**athei. xij. **E**ribunt an-
geli et separabunt malos de medio iustorum. et
mittent eos in caminum ignis ibi erit fletus et
stridor dentium. **T**ertio ista cena dicitur magna
propter inuitantis liberalitatem. iste inuitans est
dyabolus quia inuitat ad hanc cenam. **A**po-
calypsis. xix. et permittit suam liberalitatem. venite et con-
gregamini ad cenam dei magnam ut manduce-
tis carnes regum et carnes tribunorum et carnes
fortium et carnes liberorum ac fuorum pusillorum
ac magnorum. quia ibi quilibet qui damnatus est pe-
na cuiuslibet et eius cuius est satiabitur. **N**am si sa-
tiabitur rex de pena sui et fuus de pena regis hoc
est manducare carnes regum et fuorum. vltimo
inuitans ideo dicitur liberalis quia de penis ni-
hil minuit. id est hoc miratur Augustinus. in quadam
oratione. **Q**uid est deus quid est quod animad-

uerto. quid est quod in terra miserle et tenebrarum
horror. quod est quod ibi intueor. ibi nullus ordo sed
sempiternus horror inhabitat. heu confusio vlu-
latum. tumultus dentium stridentium. inordinata mul-
tudo gemituum. ignis sulphureus. flamma tar-
tarea quam terrifico rugitu video vos rotari.
vermes in igne viuentes. quos mira auuiditas
rodendi hos sic accedit quod ignis ille ignem non ac-
cendit. sed demones coardentes fremetes ar-
dore. frendentes furore. **E**t subdit de ipsoz cru-
delitate mirando. **C**ur inquit sic crudeles estis his
qui voluntatem in vos. oimoda tormenta iusticia mo-
derata ad sustinendum immoderata. hecine nul-
lus ordo nullus modus nullum remedium. nullus fi-
nis terribit. hecine magne pene sunt o deus qui pro-
parate sunt fornicatoribus. et corruptoribus tuis.
Hic incidit una dubitatio. ex qua dicit doctor il-
le. quod ibi erunt magne pene. vtrum ille pene debe-
ant dici corporales. ad hoc dicitur sic. quia ois pena
quam corpus patitur est corporea. **S**ed corpora dan-
natorum ibi patient post diem iudicii. quia sicut bea-
ti gaudebunt et in corpore et anima gloriabunt.
ita damnati tristabunt in anima et punientur
in corpore. **I**deo dicit Augustinus. xxj. de ciuitate dei. c.
x. **H**ehenna que stagnum ignis et sulphur dicitur
est corporeus ignis est et cruciabit corpora et ani-
mas damnatorum. **I**tem Gregorius. dicit. iij. dy-
alo. **I**gnem gehenne corporeum esse non ambi-
go. et ideo non solum pro ignem punient damnati
Sed sic dicit. **B**asilius super illud psalmi. xxvij. **F**or-
domini intercedetis flammam. **I**gnis in vltima
purgatione mundi fiet quedam separatio in ele-
mentis puri ab impuro. ut quicquid est purum vel
nobile remeat superius ad gloriam electorum et
quicquid fetulentum vel turbidum descendat ad infer-
num ad penam damnatorum. **E**t sicut ois creatu-
ra erit in gaudium electis. ita ex omnibus creatu-
ris damnatis pena fiat seu tormentum. **Q**uarto
ista cena dicitur magna propter ferulorum multiplici-
tatem. et hec ferula nihil aliud sunt nisi pene magne
sicut ferula cene celesti nihil aliud sunt nisi speci-
alia gaudia et delitie inmensae. **S**unt ergo ibi noue pe-
ne que damnati pro ferulis apponuntur. **E**t has enume-
rat Augustinus in sermone de aduentu domini ad iudicium su-
per illo **A**po-
calypsis. xvj. **E**t facta est ciuitas magna in
tres partes. **P**rima est ignis que extinguere non potest. et si
am si mare totum intus mitteret. iuxta illud **E**sa. vl-
ti. **I**gnis eorum non extinguet. **D**e his igne in diuer-
sis locis loquitur scriptura. **P**rimo **J**udith. xvj.
Dabit eis ignem et times in carnes suas et ut
vranet et sentiat usque in sempiternum. **S**ecundo **J**ob
xx. **D**euorabit eos ignis qui non succendetur
Tertio **E**ccli. vij. **V**indicta carnis impiorum ignis
et vermis. **E**t **E**ccli. xxj. **S**tuppa collecta syna-
goga peccatorum et consummatio illorum flamma
ignis. **Q**uarto **A**po-
calypsis. xx. **Q**ui non est inuentus
in libro vite scriptus. missus est in stagnum ig-
s s 5

Dñica secūda post trinita.

nīs. **Quinto** **Matth. xxv.** **Discedite a me** male dicti i ignē eternū. **Sz** dīceres qre dānati patiunt ignē. rñdet **Aug.** vbi s̄ qz arserit h̄ i cōcupiscētijs suis. **Et b.** **Hiero.** q̄ inqt ardet h̄ i cōcupiscētia ardere dz eternalit̄ i gehēna. **Sz** a pena q̄ cibant dānati. est frig⁹ qd̄ nemo p̄t sustinere etiā si igne⁹ mōns immitteret̄ nihil calescere posset. 7 ppter istas penas dic̄ dñs in euāgelio **Matth. xxij.** **Ibi** erit fletus 7 stridor dētū. flet⁹ nāqz 7 liq̄factio oculoz ex calor̄ nascit̄. stridor dz dētū ex frigore. iō di. **Job. xx. iij.** **Ad** nīmū calorē trāseūt ab aq̄s niuium. sz qre sustinebūt glacialē penā. rñdet **Aug.** q̄a h̄ frigidit̄ i charitate fuerūt **Sz** dubitat̄ h̄ d̄ fletu an sit corp̄alis. rñdz **Pe. iij.** p̄ncipali. q. j. **Du**plex est flet⁹ vn⁹ spūalis. s. dolor interior 7 iste erit i dānati. **Ali⁹** corp̄alis vicz dolor exterior. **Et** i illo duo p̄siderare. quoz vnū ē lachrimarum resolutio. 7 illa nō erit cessante motu celī. **Alterū** est capiti 7 oculoz turbatio 7 obnubilatio. 7 h̄ erit in eis qz affligēt nō tantū ab agēte exteriori. s̄ a passiōe aīe interiori. vñ delectationi sensuali nō rñdz lachrymaz effusio. imo magi interior turbatio. verūt̄ stridor erit corp̄alis qz nō hz resolutionē. **Tertia** pena est de vermibus q̄ nūq̄ moriunt̄. **Esa. vlti.** **Vermis** eoz nō moriet̄ vt serpētes 7 dracones infernales q̄ ita viuūt in igne vt pisces i aq̄. **Cā** aut̄ quare mordent̄ x̄mib⁹ est. qz h̄ inuidiaz p̄ximos habuerūt 7 cōgruū est vt mordeātur x̄mib⁹ sic felicitate p̄ximoz p̄ inuidiā h̄ mordant̄. vt di. **Aug.** **Sed** d. q. nūqd̄ isti vermes erūt corp̄ales. rñdet **Pe. vbi s̄. arti. sequēti** **Post** resurrectionē nō remanebit aliqd̄ animal irrationale cū nullū tale habeat ordinē ad incorruptionē p̄petuā. **Iō** x̄mis quē dñs nominat nequaq̄ materialis sed immaterialis erit corrodens aīam 7 corpus. **Et** dicit̄ vermis ille cōscie remorsus s̄m sanct. **Tho.** qui orit̄ ex putredine peccati 7 animā affligit sicut x̄mis corp̄alis ex putredine ortus pungit 7 hec ē veritas. **Volunt** tamen aliqui opinatiue super illud **Esa. vlti.** **Ignis** eorum non extinguet̄ qz ibi sunt vermes corp̄ales. qz dicit̄ sicut ignis eoz est corporeus sic 7 vermes sunt corporei. sed opinio nō est vera. **Si** aut̄ a. d. tamē **Aug.** dicit̄ in li. ij. de ciui. dei. **In** penis malozū inextinguibilis est ignis atqz viuacissim⁹ vermis. responde qz ad corpus refert ignē 7 ad animā vermen. **Quarta** pena inferni est fetor quasi sulphuris 7 istū sustinebūt propter fetorez luxurie. vñ ps̄. x. **Ignis** sulphur 7 spirit⁹ procellarū ps̄ calicis eoz. **Et** **Esa. xxx.** **Flas** domini q̄si torēs sulphuris succēdēs eā. **Apo. xxj.** **Bars** illorum erit in stagno ardēte igne 7 sulphure. **Quinta** pena sunt flagella pcutientiuqz que feriunt ad instar malleoz. hec p̄cipue sūt

contra tyrannos alios iniuste flagellātes. **De** his flagellis **Proverb. xix.** **Parata** sunt derisoribus iudicia 7 mallei pcutientes stultorum corporibus. **Sed** dicit̄ **Tho.** de argen. in com. pen. theo. veri. li. vl. **Istud** nō intelligit̄ d̄ malis materialibus. sed diuersitate penarū quibus impij malleat̄. **Sexta** p̄a sūt tenebre ita spisse vt sicut arena maris possunt pugillari. s. pugillo apprehendi. quia dicit̄ **Gregori.** in moral. **Ignis** infernalis concremationem habet. **Sed** lumen nō habet. 7 hanc penā patient̄ q̄ in tenebris pctōrum finaliter p̄stiterūt. **Et** dicit̄ sanctus **Tho. q. vij. arti. iij.** qz aliqui causam assignant tenebrarū vicz ex cōmassatōe 7 compressione corporoz damnatoz qui propter multitudinem ita replebunt locū inferni qz nihil d̄ aere remanebit. 7 sic nihil erit diaphanum qd̄ possit esse subiectū lucis. **Sed** contra hoc posset aliquis dicere. sicut patet p̄ p̄bm. ij. de aīa. **Nihil** videtur sine lumine. sed damnati videbunt mutuas suas penas qz visus in eis esset aliter ociosus 7 supfluous. q̄ ibi erit lumen. ad hoc rñdz **Holkot** lec. lxxij. sup li. sap. qz dispositio inferni erit talis qualis esse poterit matie ad afflictionē damnatoz. visio q̄ s̄m se est delectabilis. sicut patet. j. **Betha.** p̄ accidēs nō est tristabilis s̄m qz aliquod mortuū visu apprehenditur. q̄ dispositio inferni talis est qz nihil p̄spicui ibi videt̄ sed sub q̄daz ymbrositate vt illa videantur que aīe infligere p̄nt afflictionē. **In** h̄ cōcordat **Tho.** vbi s̄. 7 addit qz simpliciter loquēdo ibi est locus tenebrosus sed ex diuina dispositōe ibi erit aliqd̄ lumis qd̄ sufficit ad illa q̄ aīam torq̄re p̄nt. **Et** rō est. **Naturalis** situs inferni ē in medio terre vbi nō p̄t eē ignis nisi fetulētus turbidus 7 fumosus. **Septima** pena est verecūdia qz ibi videbunt̄ horrores 7 pctā eoz nec poterūt occultari. **Et** h̄ cām allegat **Aug.** in s̄. de aduētū x̄pi ad iudiciuz dicens. qz noluerūt ad p̄fessionē venire nec penitentia agere p̄ pctis. **Octaua** pena ē timor magnus qz videbūt demones emittētes flāmas igneas 7 audient clamores miseroz. qz cruciabunt̄ expectabūtqz sp̄ acrius cruciari. **Et** hoc est ideo. qz h̄ timore dei postposito peccauerūt. **Iō** dicit̄ **Greg⁹.** sup **Job.** **Sempiternus** horror inhabitat. qz eius ignibus traditi 7 in supplicijs dolorem sentiunt 7 in doloris angustia pulsati semp̄ pauore feriunt̄. vt qd̄ timent tollerent. rursus qd̄ tollerāt sine cessatiōe p̄time scant. **Nonā** pena est cathena ignis. qz p̄p̄tis pctis recesserunt irretiti 7 quasi vna cathena ligati. ideo dicit̄ **Matth. xxij.** **Ligatis** manibus 7 pedibus p̄cite eum in tenebras exterioroz. **Has** nouē penas sustinēbūt q̄ penitentiā non egerunt de peccatis suis vt essent confortes nouē ordinibus angelozum. **Sed** decimaz

penam ponit beatus Aug. in li. qui vocatur d
triplici habitaculo et est sepatio a xpo. Sic ei
q. hec pena erit illoz spalis absentia xpi p. vi
sionem eius. q. pena sola oia pdicta supat et est
oibus penis intollerabilior supradictis. Hoc
etiā pfirmat Chriſt. de repatiōe lapsi. Nonul
li imperitoz sibi satis esse credūt et optabile vi
deri si gehēna tātūmō careāt. ego multo gūio
res gehēne esse dico cruciatu ab illa gloria
remoueri et arceri a pfectibus xpi. Idē cōfir
mat Amb. Excidi inquit a gloria gūi? fortas
sis est q. ignis gehēne. Et Chriſt. sup. Math.
horredū inqt illud eternale gehēne suppliciu
et res intollerabilis. in si. x. milia gehēne pōat
aliqs nihil tale dicē quale est a bte illius glorie
ppellere honore et xpm exosum esse. Idē p
bat Greg. nazanzen? d plaga grandinis. His
inqt q. a regno celoz indigni habebūf erit hec
maior oim pena q. a deo pūcient. et pudor ac
pulsio cōscie cuius finis ac remediū nunq. iue
nitur. hec sunt fercula q. magnificant cenā ge
hennalem. Quinto ista cena d. magna ppter
ferculoz diuersitatem quoz aliqua enumerat
Moyses. Deut. xxxij. Qua eoz vna fellis et
botrus amarissimus. fel draconū vinū eorum
et venenū aspidū insanabile. Sexto hec cena
d. magna ppter ministroz deformitatē et hor
ribilitatem Job. xx. Vadūt et venient sup eol
horribiles. vñ legif q. qdā religiosus in nocte
cepit clamare horribiliter. et cū cōuentus cōue
nisset videbāt fixis oculis immobilē aspicien
tē parietē nec aliqd rīdētē. Sed mirabili hor
rore percussus. In mane autē requisit? a prio
re qd habuisset: rīdit. se nō posse describē. H
hoc dico ait si esset furn? ardēs ex vna pte et fi
gura illa ex alia quā vidi magis eligerē intrāf
in furnū q. videre figurā illā. Idē dixit senex q.
dam in vitaspa. Credo q. si qs videret demon
nes in ea forma qua visuri sunt damnati nō pos
set viuere. idē refert Greg. iij. dialo. de crisāto
q. ea hora qua exiturus erat a corpe aptis oclu
lis vidit teterrimos dmones et nigros et cepit
clamare inducias vsq. mane. et sic dū clamaret
p timore mortuus est. Si tñ horrozē hz ho
mo qñ vidit in pñti vñ dmonē. q. tus horroz
erit ibi vbi tot horribiles apparebunt et magis
horribiles vident quā appareant in pñti. Se
ptimo hec cena d. magna ppter cantoz lamē
tabilitatē. Nam cantant ibi ve ve et cant? eoz
est maledicere et blasphemare. Idē dicit deu
tus amandus in ho. sa. li. j. c. x. q. dānati dicūt
lamētando ve venobis iā nūc et ineternuz ve
q. nati sumus nec vltra mori valemus. ve q.
male torquemur nec a tormētis vnq. libamur
An legif q. duo scholares in dilectiōe mutua
viuebant in magnis delitijs et frequēf i pec
catis. tādē vnus eoz miserabilē morif. super

illo tñ alter nō correct? sed delitijs comefatiōi
bus et ebrietatib? et inmundicijs vacabat. Cō
tigit g. ipō quadā nocte de taberna recedēte ce
pit ebrius deuiare et ipse ignorabat quo se diu
teret. Sicq. venit in siluaz magnā vñ audiuit
lamentabilē et miserabilē vocez et eiulatum ad
quā cū plurimum miraref cepit appropinqua
re qd nā esset tūc vidit bestiā quandā et sup eā
vnū sedentē ac baculū ferreū tenentē in mani
bus et in frontē bestiā pcutientē tā crudelit? q.
cerebrū cū sanguine in terrā fluebat. et intolle
rabili cruciatu ipum afficiebat. ad qd stupens
miraref quidnā esset. bestia cepit loqui dicēs.
Deu ego sum miser focus tu? q. aut sup me se
det est dyabol? cui dat? sum in ppetuū cruciā
dus. qd cū ille audisset valde timuit et fecit votū
deo q. vellet intrare religionē vt eū a demone
liberaret. et postea votū adimpleuit. Octauo
d. mag. ppter luminariū defectibilitatē. nā vt
ēt dictū ē d. sexta pena q. ibi sunt tenebre spisse
et dēse. sic et h. reuelatū fuit cuidā viro scto qui
cū rapt? eēt ad vidēdū penas iferni. vidit inē
alias penas iferni. s. tenebras dēfissimas et in
medijs tenebri voces lugubres dicētes. ve ve
qñte sūt tenebre. Et nō si dānati hñt aliqd lu
mē h. nō ē eis ad p̄solationē. q. di. 3. si. de sum.
bo. li. j. Ignē autē gehēne ad aliqd lumē h. d. di
cim? ad aliqd n. h. h. ē h. h. lumē ad dānatoz
vt videāt ipij vñ doleāt et nō h. h. ad p̄solationē
ne videāt vñ gaudeāt. Nono ista d. mag. cena
ppter supplicioz ppetuitatē. Et h. ppetuitas af
fligit dānatos multū. Sat. facile ē iacere in vno
lecto molli mūdo et suauī et tñ si alicui posito i
tali lecto diceref. iace et q̄sce q. optebit h. iace
re. xx. ānis. ipse rīderet poti? vellz esse mortu?.
Quid g. erit d. illo q. in igne ardētī et in lecto pe
noso vbi sibi s̄sternent tinea et vermibus ope
rietur: sicut dicit Esa. xiiij. Subter te sterne
tur tinea et opimentum tuū erunt vermes. et
scit se mansurū ibi non p. xx. annos vel p. cētū
vel per mille. sed p. infinita secula seculozum.
Ideo Amandus in. ho. sap. li. j. ca. x. audiuit
in spū aias dānatoz sic clamantes. Eternū
nunq. finem habiturum perpetuum mortū sup
pliciu. o finis sine fine mors grauior oim mor
te semp. mori et tñ mori non posse. Et infra. O
pia corda istud interminabile et crudele ppetu
um inspice et lugete et flete. Montes cadē
te super nos et colles operite nos. heu cur hec
maxima mala nobis futura nō puenimus. cū
nobis robur affuit cū tempus aderat oportu
num. vtinā de tpe illo toto inutiliter expenso
supesset nobis vel vna hozula tante pene i re
mediū concessa. sed heu sententiati diuina ius
ticia preclusa est nobis via salutis. negata mi
sericordia spesq. omnis ablata. Sed diceres
ex quo pctm est transitoriū. quare pena ē per

Dñica secūda post trinita.

petua. rñdet **Tho.** de argē. in compen. theo. veri. li. vi. q. hoc multiplici fit rōne **P**rima qz hō peccat in suo eterno. ideo punitur in eterno dei. **S**ecūda qz materia ignis infernalis est eterna. s. peccati macula. iō r pena. **T**ertia qz peccatū est ptra illū qui est infinitus. iō r pena debet esse infinita. nō quidem acerbitate sed duratiōe. **Q**uarto qz hō p pētm perimit in se bonū qd posset esse eternū. **Q**uinto qz mala voluntas reproboz eterna est. vellent em si possent in pctō ppetuo delectari. r iō ppetuo dñt puniri. **S**exto qz in infinitū erat rōnalis cū in iudicio pponit finitū infinito. s. r cōcupiscibilis in appetendo et irascibilis in adherēdo vnde merito pena erit infinita. **S**eptimo qz damnatus de peccato ppetrato nunqz habebit veraz pñiam. ideo deus nunqz mutat illius punitiōnis sententiā. **A**d hoc etiā probandū talia ponit exempla. **V**idem? em qz emptio momentanea dat ius possidendi ppetuum. **E**t vulneratio momentanea mortem inducit ppetuā **I**te casus in foueā est detentio perpetua **I**tem crimen lese maiestatis est seruitus ppetua. **I**deo legitur in annulo pte. ij. c. cclij. **P**arisius duo socij pariter viuentes turpiter cum vnus mōreretur r alter post mortē eius quadam die solus ad campos ibat spatiādo clamorē audiuit miserabilez. **A**ccedit ppi? vidit caminū ignis r duos nigerrimos ethiopes qz quendā quem nō videbat sed horribiliter clamantē indefinēter cruciabāt. hic aut qui folles calcabat sic in quiebat semp. ve mihi vndiqz **C**ū ergo quere ret quis ibi cruciare. respōdit malleator. anima socij tui est. certius ille quesuit quanto tpe illa pena durare deberet **C**alcator ait. semper r semp turbatur ille. petit tamen vt ad modicam horā pmittant quiescere. sed nō profecit. **T**andem querit quare semp puniri deberz r spondit calcator. iusto dei iudicio semp punietur. qui semp peccare elegit. quo dicto illa visio disparuit. **E**x his dictis patet qz illud est errorneum qz in quibusdā apocriphis inuenitur de reuelatione facta cuidā p sone. qz anime dānatorum ab hora nona in sabbato vsqz ad horam nonā in dñica vel vlteri? nescio qz diu refrigeriū habent vel obtinēt. quod nihil est. **S**i em pena non semp duraret non esset perpetua quicquid em ppetuum est continuū est r eternum. r ideo omnes tales narrationes p fictione sunt habende. **S**icut r est illa **S**edulij i carmine pascali **S**int r spiritib? substige iacentibus celebres ferie vt illa sacra nocte qua dominus redijt a stagnis achironis rē. **D**ecimo r vltimo hec dyabolica cena dicitur magna ppter inuitatorum innumerositatem. licet enim multi sunt vocati ad vitam. s. eterna. n. pauci tamen sunt electi. **M**athei. xxij. **I**deo plures

damnantur qz saluant. r hoc non est mirū. qd pbatur ex multis. **P**rimo qz vilius est maior multitudo qz p̄ciosoz. vt ferri. plumbi. r auri r argenti. r lapidum cōmuniū qz gemmarū et quercuum qz cedrozum. vel palmarū. **S**icē maior numerus stultoz qz sapientū. iuxta illō **E**cēs. j. **S**tultoz infinitus est numer? **S**ecūdo cū in tāta mltitudine hoīm pauci sūt reges tepozales quare nō mirum si pauci sunt habituri regnū celoz. **T**ertio cū pauci ad regnū celoz rē veire curēt qd mirū si pauci pueniūt. **Q**uō em puenient si venire nolunt. **Q**uarto qd mirū si pauciores ascēdūt in celū qz descēdūt in fernū cum facili? sit descēdere qz ascēdere. r si pauciores intrāt p angustā portā celi. qz p portā inferni latā **M**athei. vij. **I**ntrate p angustā portam. qz lata est porta r spatiosa est via que ducit ad pditiōnē et multi sunt qz intrant p eā **S**ed angusta porta est r arta qz ducit ad vitam r pauci sunt qz intrant p eā. **I**deo legit i annulo vbi s. duo studentes se mutuo diligētes in pctis viuebāt quadā die dū tractarent r optarent hanc vitā miserā sp duraturā in h? puenerūt qz qui prior mōreret infra mēsez appareret **M**ortu? est igit alter eoz et socio apparēs dānatū se esse asserēs vestē pulcherrimā qua vtebat ponderosissimā ardētissimā sibi esse dicit. **T**unc vnus qualitatē penaz r numez dānatorū quesuit. **A**d pmā questionē de qualitate penaz dānatus manū excipiēs eiecit tres guttas in faciez eius r statim cecidit qsi mortuus r ille ne timeas talis ego sum tor? ppe scōam qstionē de numero dānatoroz extraxit lram d si nu suo r dedit ei legere. r sic legit. **O**mēs pncipes inferni et rectores tenebray vniuersis ecclesie p̄lati thartareā salutē. **A**m optime que nra sūt sentit nobiscū r tot animas mittit ad infernum qz via spatiosa r lata vix eas capit. **S**ciatis vos dignam apud inferos retributiōnem habituros. **C**um ergo ille stupidus r tremens legisset p? hoc religioez intrauit. **Q**ua propter dicitur hic de illo qui fecit cenam magnam r vocauit multos. **Q**uō ad tertiū ponitur sathane sollicitudo cum dicitur. misit snum suum hora cene dicere inuitatis vt venirent. quia parata sunt omnia **P**er hūc seruu? potest vniuersitas demonū designari. **S**ed p horā cene specialē finē cuiuslibet pctōris **S**ed p generalē horam cene finē vltimi iudicij cōuenit designari. **M**ittit g? princeps tenebrarum multitudinē suoz suoz in hora mortis cuiuslibet pctōris vt adducant ad cenā suā omēs inuitatos. r hoc fit iusto dei iudicio qd ad h? dat? sensum **S**icut legit in vitasp̄trū de quodam qui vidit qz aīa cuiusdā hypocrite educata fuit a corpore. r cū nollet exire facta est vox ad demones. extrahite eā velit nolit. r sicut non do

dit mihi requiem in peccatis que fecit assidue coram me ita nec vos detis ei requiem. **O** vtinā omnes christiani christi precioso sanguine redempti se ab hac erūnosa cena excusarent nec peccā digna huius cene perpetrarent vt verificaretur illud de ipīs qđ sequit̄. **Primus** dixit villam emi z neesse habeo exire z videre eaz. **Per** villā intelligit̄ massa reprobōrū. **Iux̄** illud **Luē. xv.** de filio pdigo. misit illū ad villaz vt pasceret porcos. i. satiauit eū impiorum cōuenticulis vt spiritus nutrit̄ imundos. **Hāc** villā quidam ere pctōz emerūt qñ in nuptijs fuerunt vt manasses q̄ plateas hierusalem sanguine pphetarum purpurauit. **iii. Reg. xxj.** **Mathus** qui in theloneo sedit. **Mathci. ix.** **Zache⁹** q̄ pnceps pctōz z publicanōz extitit. **Luē. xix.** **Petrus** q̄ xpm negauit **Saulus** qui ecclesiam dei psecutus fuit. **Actū. ix. z. xxij.** **Maria** magdalena q̄ septē peccatis plena fuit mortalibus. **Luē. vii. z. viij.** **Et** mlti alij peccatores. **Sed** ipi exierunt qñ penituerūt z per p̄fessionē z cū lachrymis pctā deleuerūt petēs dñm vt a cena inferni excusati haberentur. **Sic** z tu hō fac. **Sōs** dixit. **Iuga** boum emi quinqz z eo pbare ea. **Moraliter** p boues intelligit̄ omne opus bonū. **Iuxta** illud **Deuf. xv.** **Nō** opaberis in primogenito bouis. i. nō exercebis in publico primordia boni operis. ille ergo iuga boum emi quinqz qui omne op⁹ bonum in quinqz virtutibus intellectualibus scz sapientia. scientia intellectu. arte z prudentia que enumerant̄. **vj. ethic. p̄ficit.** iuxta illud **metriste.** **Quicquid** agis prudenter agas z respice finē. **Nā** idem optat **Moyse** hoib⁹ omnibus **Deuf. xxxij.** **Vtinā** saperent et intelligerent ac nouissima puiderēt. q. d. vtinā saperent que dei sunt z prouiderent que inferni sunt. i. penas iam dictas pfecto deum timerēt superna apeterent. munduz contemnerēt. infernum horrerēt. z sic de peccatis suis exirent sicut factum est d multis quozum quilibet potest dicere verba p̄dicta. **Iuga** bouz qñqz emi id est opera mea bona in quinqz predictis virtutibus perfeci. z neesse habeo exire. i. a peccatis z a malozum consortijs z pbare ea. i. per opera bona an sint digna vita eterna. **Terti⁹** dixit. vxorem duxi ideo nō possum venire scz ad cenaz dyaboli. **Moraliter** per vxorē intelligitur vno modo sancta ecclesia. **Iuxta** illud **Apoca. xxj.** **Veni** ostendam tibi sponsam vxorem agni. i. ecclesiam sponsam christi. **Et** ista ecclesia nihil aliud est nisi omnium fidelium in gratia gratum faciente existentium congregatio cuius christus fin q̄ est homo est caput. **Eph. v.** **Vir** est caput mulier. **Sicut** z christ⁹ est caput ecclesie. **Et** qui hanc vxorem ducit z finaliter cum ea p̄seuerat ad cenam inferni ve-

nire recusat. quia nullus qui est in congregatione fidelium z in ea finaliter permanet damnabitur in eternuz. **Nam** peccatores non sunt in ecclesia fidelium sed malignantiuz. **Secundo** p vxorem intelligitur sapientia sanctorum. iuxta illud **p̄s. cxxvij.** **Vxoz** tua sicut vitis abundans. quasi diceret. **Sapientia** sanctorū interne gratie humore ditatur. **Et** qui hanc vxorē ducit versutias atqz fallacias dyaboli apprehendit. quibus apprehēsis ad cenam eius venire contemnit. quia sapientiaz hanc astutie dyaboli nō supant. **Iuxta** illud **Esa. xj.** **Non** nocebūt z non occident in vniuerso monte sācto meo quia repleta est terra sciētia domini. **vbi** p terrā intelligit homines de terra formatos. **Audiēs** ergo dyabolus sathanas q̄ hi triplīces hoies d̄ cena sua se excusarēt z iō omnino venire recusarēt. irascitur et mittit seruos suos ad vicos z plateas vt introducant paupes debiles cecos z claudos. **Per** plateas z vicos que clauduntur intelligit̄ synagoga iudeorū. in qua sunt pauperes defectum bone virtutis habentes debiles defectus bone operationis habentes. ceci in vera cognitione. z claudi in vera intentione vel ratione. z hos omnes introducit dyabolus ad suam cenam. qz hi claudunt̄ legalib⁹ obseruantijs que modo obseruantie dominant̄. qz nisi q̄s renatus fuerit ex aqua z spūsancto non potest intrare regnum dei. **Joh. iij. z. Marci vlt.** dixit domin⁹. **Qui** crediderit et baptizatus fuerit salu⁹ erit. **Qui** nō non crediderit condēnabit̄. **Et** licz om̄s iudei sine baptismo decedentes condēnent̄. nec tamē d̄mones in eis contētantur. sed dicūt ad principē suū. domine factum est vt impetrasti quasi dicent̄ mltos d̄ iudeis introducimus in cenam tuam. sed adhuc est locus scilz p gētilibus z malis christianis in inferno. quia infernus est vnum d̄ insatiabilib⁹ q̄ enumerat **Salomon** **Proverb. xxx.** **Tria** sunt insatiabilia z quartū dicit nunq̄ sufficit. **Et** subdit. infernus. i. dyabol⁹ q̄ semp ad se nitit̄ trahere peccatores. **Ideo** dicit **Exi** in vias z sepes p q̄ intelligunt̄ gētilēs quasi aggresses in vijs z sepi bus sunt dispersi. z hos compellūt intrare ad cenā infernalē. qz non habent fidem sine qua impossibile est placere deo. **Ad** **Heb. xj.** **Iđo** legitur q̄ quidam decanus bone vite decessit z ep̄o suo cum magna gloria apparuit qui q̄siuit ab eo quot anime i hora mortis sue ex hac vita emigrassent et quot ex eis saluate. z quot pdite fuissent. r̄ndit. q̄ triginta milia emigrassent ex quib⁹ inq̄t ego z br̄s **Bern.** z scholaris vn⁹ euolauim⁹. z tres ad purgatorium p̄ducte sunt. z relique oēs descēderūt i infernū. **Nec** d̄ hoc mireris homo qz tot sunt infideles in mūdo q̄t sunt arene in pfundo q̄ om̄s d̄ am-

Dñica secūda post trinita.

nantur nisi aliqui ad vnitatē ecclesie redierint
et se baptizari pmiserint. qz extra vnitatē eccle-
sie nullus saluaf. **I**uxta illud d sum. trini. et fi-
de catho. c. firmiter. **U**na est fidelium vniuersa-
lis ecclesia extra quā nullus omnino saluatur
Et recte sicut omnes qui nō erant in arca per-
ferūt. **S**ic oēs qui nō sunt in ecclesia sancta dā-
nabunt. **Q**uid em̄ designat arca nisi ecclesiaz
catholicā? qz sicut arca erat tantū vna vniū ha-
bens gubernatorem scz **Noe**. **S**ic sancta eccle-
sia est tantū vna **Cañ**. vj. vna ē columba mea:
pfecta mea electa mea quā viderūt filie syon.
id est virtutes angelice et beatissimā pdicaue-
rūt. et hz vniū rectorē videlz xpm summū pon-
tificē vt ptz in extrauaganti **Bonifacij** octauū
q̄ incipit. vnā sanctā ecclesiā. **E**x iā dictis patz
sicut tpe diluuij extra arcā nihil reseruabatur
ita extra ecclesiam nulla est salus. ideo nullus
iudeoz vel gentiliū saluaf. **O** si tot extra eccle-
siam nō saluaf quot tunc d christianis dam-
nātur. **Q**uot em̄ sunt christiani qui in vijs pre-
sentis delectationis ambulāt quos demones
finaliter ad cenā suā ire compellunt vt domus
dyabolica impleatur.

De eadem dñica. Sermo quartus.

Iuga bouz emi
quinqz et eo probare ea **Luce**. xliij.
Contigit multotiens qz dñi terreni
habentes p̄los et subditos necessitate compul-
si vendūt populos et terrā alijs dominis se di-
tioribus et hi sub suo dominio ad longū inter-
dum temp⁹ vtunt̄ populo et terris quosqz suc-
cessor ditor venit et terras cū populo veditas
a p̄decessore suo redemerit et sup populū resū-
pserit principatū. **S**ic ad lram factū est d adā
quē cōstituit domin⁹ dñm sup omnem terram
cōmittendo ei bestiarū volatiliū et piscium
maris dominatuz. cum dixit sibi et suis sequa-
cibus. **Genes**. j. Dominamini piscibus maris
et volatilibus celi et vniuersis animantibus q̄
sunt super terram et non solum fuisset domin⁹
creaturarum irrationabilium sed etiam homi-
num q̄ diu stetit deo subiectus. ille autē nul-
la necessitate compulsus. sed libera voluntate
peccando vendidit nō solū populū sed se cum
populo dyabolo ere peccatoz de quo p̄t ex-
poni illud ps. xliij. **V**endidisti populū tuū si-
ne p̄cio. qz peccatū nihil est fm **Aug**. sup **Jo-**
hannē. id dicit sine p̄cio. **E**t extūc primū dya-
bolus cepit h̄re potestatē sup omne genus hu-
manū. **I**deo dicit **Ambrosi**. de beata vita. **E**t
h̄. xv. q. j. c. **N**ō est. **R**eminem iugo fuitutis
astrictū possidet nisi se ei prius ere pctōz ven-
diderit. **S**ic qz p longū tps dyabolus tāqz di-
ues sibi populū ere pctōz veditū tenuit vsus
est et possedit vicz p quinque milia et ducentos

annos. quousqz venit christus diues in om̄es
in cuius domo sunt diuitie et gloria. fm **Ps**.
cxj. **E**t redemit populū vendituz de manu de-
montis effusione proprii sanguinis in sua mor-
te. **S**icut de hoc dicit magister. li. iij. sententia
rū di. xix. in prin. **N**unc ergo queramus quo-
modo per mortē christi a dyabolo et a pena et
a peccato redempti sumus? **A** dyabolo ergo et
a pctō p xpi mortē liberati sumus. quia vt ait
apostolus ad **Roma**. v. **I**n sanguine ip̄ius iu-
stificati sum⁹. et in eo q sumus iustificati a pec-
cato soluti. et a dyabolo liberati. qui nos vin-
culis peccatorū tenebat. ideo congrue possunt
esse hec verba p themate allegata verba chri-
sti. **I**uga boum emi quinque. vbi per quinque iu-
ga boum intelligit vniuersitas hominū. eo q
fm beatum **Aug**. in quolibet homine duo et
duo sensus combinant̄. **N**am duo sunt oculi.
due aures et. **I**deo in pdictis verbis duo do-
minus iesus xps insinuat. primo redemptōz
nostrā preciosam ibi **I**uga bouū emi. sc̄do pro-
bationem suaz studiosam ibi. et eo probare ea.
De primo est sciendū qz rex vel princeps terre-
nus habens dilectā sibi desponsatā et si illa ab
alio rege reparatur et vt ita dicam violaretur.
rex qui violentiam in sua dilecta passus esset.
nec dumtaxat cōmoueret erga raptorem illū.
sed p liberatione ip̄ius se daret in mortem. et
pprium effundere sineret sanguinē. **S**icut p-
bat **Daresfrigi** in li. iij. histo. troiane d **Pe-**
nelao rege grecoruz. **C**ui paris filius **Priami**
regis troie. quodā tempe p̄gens p gratiaz de
templo **Veneris** rapuit **Helenā** vxorem pul-
cherrimā. et postea tenuit eam adulterā ppter
q̄ **Hevelaus** inuocato auxilio fratris sui q̄
dicebat **Attrides** cū machinis et alijs armis
bellicis troiā circūdedit. seqz vsqz ad mortē p
dilecta sua dedit et troiā cepit. eamqz cōbussit.
Et hanc historiā tangit **Alexander** in tertia p-
te. in his metris. **A**rit amor paridē nuptā ra-
pit. armat attridē. **A**ltio pugnatur. fit machi-
na. troia crematur. **S**piritualiter p regē itelli-
gitur et significat̄ deus omnipotens. **D**e quo
Esa. xxvij. **R**egē in decore suo videbunt. **E**t
Apoē. xix. **R**ex regū et dñs dñantium. hic rex
et dñs dñantiū habuit sponsaz vicz animā hu-
manā quā dilexit ex p̄petua charitate. **I**uxta
illud **He**. xxxj. **I**n charitate p̄petua dilexi te
ideo attraxi te miserans tui. **S**ed venit dya-
bolus qui est rex sup omnes filios supbie **Job**
xli. et rapuit sponsam xpi q̄ ad. p peccatum
consensit. nā cū mulier seducta esset a dyabolo
et de pomo manducasset. dedit viro vt similit̄
ederet. et ille noluit eam contristari. quam cre-
debat sine suo solatio tabescere. et a se alienatā
omnino interire. comedit de pomo. vt dicit ma-
gister. li. ij. distin. xxij. **S**icqz dyabolus tenuit